

A1.29 Stati fisici e sensazioni

- Wyraż, czego potrzebujesz.
- Powiedz, jak się czuje twoje ciało.

La fame	<i>(Głód)</i>	Debole	<i>(Słaby)</i>
La sete	<i>(Pragnienie)</i>	Forte	<i>(Silny)</i>
La stanchezza	<i>(Zmęczenie)</i>	Prendersi cura di sé	<i>(Dbać o siebie)</i>
La fatica	<i>(Znużenie)</i>	Rilassarsi	<i>(Relaksować się)</i>
Il dolore	<i>(Ból)</i>	Cadere	<i>(Upaść)</i>
Sudato	<i>(Spocony)</i>	Riposare	<i>(Odpoczywać)</i>

1. Dialog: Alessia dà qualche consiglio a Marco: è stanco per il lavoro e ha sempre fame (QR: Audio)

- Marco:** Oggi sono distrutto, non ce la faccio più! *(Dziś jestem wykończony, już nie daję rady!)*
- Alessia:** Che succede? Hai lavorato troppo? *(Co się dzieje? Pracowałeś za dużo?)*
- Marco:** Sono sempre stanco e mi sento debole. *(Jestem ciągle zmęczony i czuję się słaby.)*
- Alessia:** Ma mangi bene al lavoro? *(A jesz dobrze w pracy?)*
- Marco:** Macché! Ho solo venti minuti per mangiare: mangio di corsa e male. *(Ale skąd! Mam tylko dwadzieścia minut na jedzenie: jem w pośpiechu i byle jak.)*
- Alessia:** Eh, così è normale avere sempre fame! *(No tak, w ten sposób to normalne, że cały czas jest się głodnym!)*
- Marco:** Già, ho fame e sete tutto il tempo. *(Właśnie, cały czas jestem głodny i spragniony.)*
- Alessia:** Devi riposare di più e rilassarti un po'. *(Musisz więcej odpoczywać i trochę się zrelaksować.)*
- Marco:** Lo so, ma non ho mai tempo. *(Wiem, ale nigdy nie mam czasu.)*
- Alessia:** Dai, prenditi cura di te, Marco. *(No weź, zadbaj o siebie, Marco.)*
- Marco:** Hai ragione... stasera vado a letto presto! *(Masz rację... dziś wieczorem pójdę wcześniej spać!)*
- Alessia:** Fai bene, Marco. Il corpo ha bisogno di riposo. *(Dobrze robisz, Marco. Ciało potrzebuje odpoczynku.)*
- Marco:** Sì, e anche di una buona pasta domani! *(Tak, i jutro także dobrego makaronu!)*

1. Perché Marco si sente stanco e debole? *(Dlaczego Marco czuje się zmęczony i słaby?)*
 - a. Perché fa sport tutti i giorni e suda molto.
 - b. Perché dorme sempre dieci ore e si rilassa troppo.
 - c. Perché cade spesso e ha dolore al braccio.
 - d. Perché non mangia bene al lavoro e mangia di corsa.
2. Cosa consiglia Alessia a Marco? *(Co Alessia radzi Marco?)*
 - a. Di lavorare di più e bere meno.
 - b. Di essere più forte e non avere sete.
 - c. Di mangiare solo un'insalata domani.
 - d. Di riposare di più e rilassarsi un po'.

1-d 2-d

2. Gramatyka: Imiesłowy biernie jako przymiotniki

Niektóre imiesłowy czasu przeszłego używa się jak przymiotników.

1. Imiesłów czasu przeszłego może być użyty do opisywania stanu lub cechy.
2. Imiesłów zgadza się z rodzajem i liczbą podmiotu.

	Singolare (Liczba pojedyncza)	Plurale (Liczba mnoga)
Maschile (Rodzaj męski)	Sudato Lui è sudato . (On jest spocony.)	Sudati Loro sono sudati . (Oni są spoceni.)
	Riposato Il bambino è riposato . (Dziecko jest wypoczęte.)	Riposati I bambini sono riposati . (Dzieci są wypoczęte.)
	Caduta Lei è caduta . (Ona upadła.)	Cadute Loro sono cadute . (One upadły.)
Femminile (Rodzaj żeński)	Rilassata Lei si sente rilassata . (Ona czuje się zrelaksowana.)	Rilassate Loro si sentono rilassate . (One czują się zrelaksowane.)

1. Dopo otto ore al computer sono stanco e un po' _____. (Po ośmiu godzinach przy komputerze jestem zmęczony i trochę spocony.)
a. sudate b. sudati c. sudata d. sudato
2. Dopo la doccia siamo pulite e _____. (Po prysznicu jesteśmy czyste i zrelaksowane.)
a. rilassata b. rilassate c. rilassato d. rilassati
3. Il paziente è debole e molto stanco, ma oggi è più _____ di ieri. (Pacjent jest słaby i bardzo zmęczony, ale dziś jest bardziej wypoczęty niż wczoraj.)
a. riposati b. riposate c. riposato d. riposata
4. Dopo il corso serale vi sentite calme e _____, non più stressate per il lavoro. (Po wieczornych zajęciach czujecie się spokojne i zrelaksowane, już nie zestresowane pracą.)
a. rilassate b. rilassati c. rilassata d. rilassato

1. sudato 2. rilassate 3. riposato 4. rilassate

3. Ćwiczenia

1. Dopasuj każdy początek do właściwego zakończenia.

1. Dopo otto ore al computer	a. sono tutto sudato.
2. Dopo la riunione difficile	b. e prendermi cura di me.
3. Dopo la corsa in palestra	c. mi sento molto stanco.
4. Stasera voglio rilassarmi	d. ho bisogno di riposare.

1-c: Po ośmiu godzinach przy komputerze czuję się bardzo zmęczony. **2-d:** Po trudnym spotkaniu potrzebuję odpocząć. **3-a:** Po biegu na siłowni jestem cały spocony. **4-b:** Dziś wieczorem chcę się zrelaksować i zadbać o siebie.

2. Ogłoszenie w biurze: Zrób sobie przerwę (QR: Audio)

Wypełnij luki: fame, sudato, sete, riposate, stanchi, rilassati, deboli, dolore, forti

Nel nostro ufficio c'è una nuova regola: ogni giorno alle 11 tutti fanno una piccola pausa. I lavoratori spesso sono (1) _____, hanno (2) _____ e (3) _____ e restano seduti molte ore al computer. Con la pausa possono bere un bicchiere d'acqua, mangiare qualcosa di leggero e fare qualche passo nel corridoio.

L'azienda dice: "Il corpo è importante". Dopo la pausa molte persone si sentono più calme e (4) _____. Alcuni sono ancora un po' (5) _____, ma altri si sentono (6) _____ e (7) _____. Se qualcuno è molto (8) _____ o ha (9) _____ alla schiena, può alzarsi, camminare e riposare qualche minuto in più per prendersi cura di sé.

W naszym biurze jest nowa zasada: codziennie o 11 wszyscy robią krótką przerwę. Pracownicy często są zmęczeni, są głodni i spragnieni oraz siedzą wiele godzin przy komputerze. Podczas przerwy mogą wypić szklankę wody, zjeść coś lekkiego i przejść się kilka kroków korytarzem.

Firma mówi: „Ciało jest ważne”. Po przerwie wiele osób czuje się spokojniej i bardziej wypoczętych. Niektórzy są nadal trochę osłabieni, ale inni czują się silni i zrelaksowani. Jeśli ktoś jest bardzo spocony lub boli go kręgosłup, może wstać, pochodzić i odpocząć kilka minut dłużej, aby zadbać o siebie.

(1) stanchi, (2) fame, (3) sete, (4) riposate, (5) deboli, (6) forti, (7) rilassati, (8) sudato, (9) dolore

3. Posłuchaj fragmentów audio i wybierz poprawne rozwiązanie. (QR: Audio)

- Cosa vuole fare la donna adesso? (*Co kobieta chce teraz zrobić?*)
 - Vuole tornare subito a casa a dormire.*
 - Vuole fermarsi per recuperare energie.*
 - Vuole iniziare un allenamento in palestra.*
- Perché l'uomo si ferma durante la corsa? (*Dlaczego mężczyzna zatrzymuje się podczas biegu?*)
 - Perché deve telefonare a un amico.*
 - Perché si sente stanco e ha bisogno di bere.*
 - Perché ha finito l'allenamento e sta benissimo.*

1-b 2-b

4. Wybierz poprawne rozwiązanie

- Dopo il weekend mi _____ (*Po weekendzie czuję się wypoczęty i w poniedziałek pracuję lepiej.*)
 riposato e lunedì lavoro meglio.
 a. *sentiamo* b. *sentono* c. *sento* d. *senti*
- Ieri _____ caduto dalle (*Wczoraj spadłem ze schodów i teraz boli mnie*
 scale e ora ho il ginocchio dolorante. *kolano.*)
 a. *sono* b. *sei* c. *avete* d. *hai*
- Dopo il massaggio mi _____ (*Po masażu zrelaksowałem się i nie czuję się już*
 _____ rilassato e non mi *zmęczony.*)
 sento più stanco.
 a. *ho* b. *ha* c. *sono / rilassato* d. *sono*

1. *sento* 2. *sei* 3. *sono / rilassato*

5. Odgrywanie ról - dialogi (QR: Audio)

a. Stanco in ufficio prima della riunione

- Marco, collega:** *Anna, oggi sono molto stanco, ho fatto tanta fatica.*
(Anna, dziś jestem bardzo zmęczony, bardzo się namęczyłem.)
- Anna,** *Eh, si vede: sei anche un po' sudato. Ti fa male la testa?*
impiegata: *(Ech, widać: jesteście też trochę spocony. Boli cię głowa?)*
- Marco, collega:** *Sì, ho un po' di dolore alla testa. Ho bisogno di riposare cinque minuti.*
(Tak, trochę boli mnie głowa. Muszę odpocząć pięć minut.)
- Anna,** *Vai nella sala relax, siediti, bevi un po' d'acqua e prenditi cura di te.*
impiegata: *(Idź do pokoju relaksu, usiądź, napij się trochę wody i zadbaj o siebie.)*

1. Perché Marco è stanco?

b. Caduta leggera durante la corsa

Luca, corridore: *Sara, sono caduto: mi fa un po' male il ginocchio e mi sento debole.*
(Sara, przewróciłem się: trochę boli mnie kolano i czuję się słaby.)

Sara, amica: *Ok, fermiamoci. Siediti sulla panchina e rilassati un attimo.*
(Ok, zatrzymajmy się. Usiądź na ławce i zrelaksuj się chwilę.)

Luca, corridore: *Sono anche molto sudato e ho sete; ho bisogno di bere.*
(Jestem też bardzo spocony i chce mi się pić; muszę się napić.)

Sara, amica: *Ti do la mia acqua. Poi riposiamo cinque minuti e vediamo se ti senti più forte.*
(Dam ci moją wodę. Potem odpocznijmy pięć minut i zobaczymy, czy poczujesz się silniejszy.)

1. Dopo la caduta, Luca si sente forte o debole?

6. Ćwiczenia w parach lub z nauczycielem. (QR: AI+)

1. Sei in ufficio e parli con un collega italiano dopo una giornata molto lunga. Spiega come ti senti fisicamente. (Usa: la stanchezza, molto, devo riposare)

2. Sei in un bar durante la pausa lavoro. Hai la bocca secca e vuoi qualcosa da bere. Ordina da bere al cameriere. (Usa: la sete, acqua, per favore)

7. Pisanie: WhatsApp (QR: AI+)

Marco: Ciao! Oggi sono distrutto

Ho lavorato tutto il giorno al computer, sono molto **stanco** e mi sento un po' **debole**.

Ho sempre **fame** e **sete** quando sono a lavoro. A pranzo mangio di corsa e nel pomeriggio sono di nuovo **stanco**.

Tu cosa fai per **prenderti cura di te**? Hai qualche idea per **riposare** e **rilassarti** dopo il lavoro?

Napisz odpowiednią odpowiedź: *Ciao Marco, anche io a volte mi sento... / Per prendermi cura di me, io... / Dopo il lavoro mi piace...*

Ważne czasowniki**Riposare** (*odpocząć*)

Presente

riposo

riposi

riposa

riposiamo

riposate

riposano

Cadere (*upaść*)

Passato prossimo

sono caduto

sei caduto

è caduto

siamo caduti

siete caduti

sono caduti

Rilassarsi (*zrelaksować się*)

Passato prossimo

mi sono rilassato

ti sei rilassato

si è rilassato

ci siamo rilassati

vi siete rilassati

si sono rilassati